

Problematyka egzaminu ze znajomości przepisów prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej

1. Zarys problematyki

A. Problematyka podstawowa

Podmioty gospodarki przestrzennej: samorząd terytorialny: gmina, województwo, inne jednostki (powiat, związki międzygminne); administracja rządowa terenowa: wojewoda, administracja zespolona; centralna administracja rządowa: Rada Ministrów, Prezes RM, ministrowie i centralne urzędy.

Podstawowe zasady planowania i zagospodarowania przestrzennego: zrównoważonego rozwoju, ochrony innych wartości wysoko cenionych, ochrony interesów podmiotów dotkniętych ustaleniami planistycznymi, samodzielności planistycznej, spójności systemu planowania i gospodarowania przestrzenią, wolności zabudowy, udziału społecznego w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Gospodarowanie przestrzenią w gminie: władztwo planistyczne gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (charakter prawny, funkcje, treść, procedura sporządzania i uchwalania, miejsce w systemie aktów planowania przestrzennego RP), skutki ekonomiczne uchwalania planu miejscowego, gospodarowanie przestrzenią na obszarach objętych planami, wypis i wyrys z planu, pozwolenia na budowę, gospodarowanie przestrzenią na obszarach pozbawionych planu: decyzja o warunkach zabudowy, tryb lokalizacji inwestycji celu publicznego; nadzór nad gospodarką przestrzenną gminy (zastępcze sporządzanie planu miejscowego przez wojewodę, zakwestionowanie legalności planu), gospodarka przestrzenna gmin pogranicza

Planowanie przestrzenne regionalne: powiązania z planowaniem gospodarczym, system aktów planowania przestrzennego w województwie, plan zagospodarowania przestrzennego województwa (charakter prawny, funkcje, treść, procedura sporządzania, miejsce w systemie aktów planowania przestrzennego RP), inne akty planistyczne,

Polityka przestrzenna państwa: system aktów polityki przestrzennej państwa, koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju (charakter prawny, funkcje, treść, procedura sporządzania, miejsce w systemie aktów planowania przestrzennego RP), programy zawierające zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym (charakter prawny, funkcje, treść, procedura sporządzania, miejsce w systemie aktów planowania przestrzennego RP), raporty o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju (treść i funkcja), inne akty planistyczne

Gospodarka przestrzenna na obszarze UE: Europejska Perspektywa Rozwoju Przestrzennego (charakter prawny, funkcje, treść), wytyczne kierunkowego rozwoju przestrzennego na kontynencie europejskim (Hanover 2000)

B. Problematyka otoczenia prawnego gospodarki przestrzennej

Gospodarka przestrzenna a ochrona przyrody i środowiska: cele, zasady i formy ochrony przyrody ożywionej oraz krajobrazu, park narodowy, rezerwat przyrody, park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, pomnik przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obowiązek utrzymania we właściwym stanie drzew i krzewów na poszczególnych nieruchomościach, opłaty i kary z tego tytułu, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, raport o oddziaływaniu inwestycji na środowisko, udział społeczeństwa w postępowaniu o sporządzenie raportu, udział społeczeństwa w sprawie ochrony środowiska, a dostęp do

informacji, skutki prawne postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, składowiska odpadów

Gospodarka przestrzenna a ochrona gruntów rolnych i leśnych: zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz poprawienia wartości użytkowej gruntów, ograniczenia w przeznaczeniu gruntów na cele nierolne i nieleśne, wyłączenie gruntów z produkcji rolnej i leśnej, zapobieganie degradacji gruntów, rekultywacja i zagospodarowanie gruntów

Gospodarka przestrzenna a gospodarka nieruchomościami: zasoby nieruchomości, podziały nieruchomości, scalanie i podział nieruchomości, wywłaszczenie nieruchomości, udział w kosztach budowy urządzeń infrastruktury technicznej

Planowanie i zagospodarowanie przestrzeni a wymogi ochrony przeciwpożarowej, sanitarnej, konserwatorskiej oraz bezpieczeństwa państwa: uzgadnianie i opiniowanie projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, proces uzgodnieniowo-opiniodawczy na etapie decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego

Kształtowanie i ochrona zasobów wodnych: plany gospodarki wodnej, pozwolenie wodno-prawne, kataster wodny, kontrola gospodarowania wodami

C. Postępowanie administracyjne i sądowno-administracyjne w sprawach z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego

Postępowanie administracyjne: rola i znaczenie Kodeksu postępowania administracyjnego w stanowieniu o prawach i obowiązkach inwestora, inwestor jako adresat decyzji administracyjnej, organy i ich właściwość, postępowanie przed organem pierwszej instancji, postępowanie odwoławcze, przerwanie biegu postępowania (zawieszenie, umorzenie, przedawnienie, bezczynność organu), wzruszanie ostatecznych rozstrzygnięć administracyjnych (wznowienie postępowania, stwierdzenie nieważności rozstrzygnięcia, zmiana rozstrzygnięcia), postępowanie wykonawcze (zabezpieczające, egzekucyjne)

Sądowa kontrola postępowania administracyjnego: zaskarżalność rozstrzygnięć administracyjnych i aktów prawa miejscowego do wojewódzkiego sądu administracyjnego (istota i zakres kontroli), postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym, zaskarżalność rozstrzygnięć wojewódzkich sądów administracyjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego (skarga kasacyjna, zażalenie)

2. Akty prawne

A. Akty prawne podstawowe:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717)
- akty wykonawcze do ww. ustawy
- ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów (Dz. U. Nr 5 poz. 42)

B. Akty otoczenia prawnego problematyki gospodarki przestrzennej:

- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r., Nr 207, poz. 2016 ze zm.)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 ze zm.)

- ustawa z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1079 ze zm.)
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn. Dz. U. z 2000 Nr 56, poz. 679 ze zm.)
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78 ze zm.)
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 ze zm.)
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1224 ze zm.)
- ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 71, poz. 838 ze zm.)
- ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz. U. Nr 80, poz. 721)
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568)
- ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 62)

C. Akty prawne ustrojowe:

- Konstytucja RP
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.)
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1542 ze zm.)
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa(tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 ze zm.)
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 80, poz. 872 ze zm.)
- ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548 ze zm.)
- ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270)
- Kodeks postępowania administracyjnego

3. Zalecana literatura:

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przepisy, omówienia i komentarze. Biblioteka Urbanisty, praca zbiorowa pod red. G. Buczka i M. Tetery-Jankowskiej; Z. Niewiadomski: Planowanie przestrzenne. Zarys systemu, wyd. II zaktualizowane, Wyd. Prawnicze Lexis-Nexis, Warszawa 2003; Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Komentarz. praca zbiorowa pod red. Z. Niewiadomskiego, Wyd. Beck, Warszawa 2004 (w druku), K. Małyś: Nowe regulacje procesu inwestycyjno-budowlanego, Wyd. Zakamycze, Kraków 2004 (w druku).